სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფო საგარეო ვალის ნაშთი 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით შეადგენს 10,394.48 მილიონ ლარს, რაც მთლიანი სახელმწიფო ვალის 78%-ია. აღნიშნული საკრედიტო რესურსის დიდი ნაწილი მიღებულია მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორებისგან/პარტნიორებისგან ქვეყნისათვის პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად. სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელი შეღავათიანია და ძირითადად შედგება გრძელვადიანი სესხებისგან - პორტფელის საკონტრაქტო შეწონილი ვადიანობა შეადგენს 21.2 წელს, საშუალო შეწონილი დარჩენილი ვადიანობა შეადგენს დაახლოებით 9.9 წელს, ხოლო სახელმწიფო საგარეო ვალის საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 2.01%-ს.

სახელმწიფო ვალის სტრუქტურა 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით

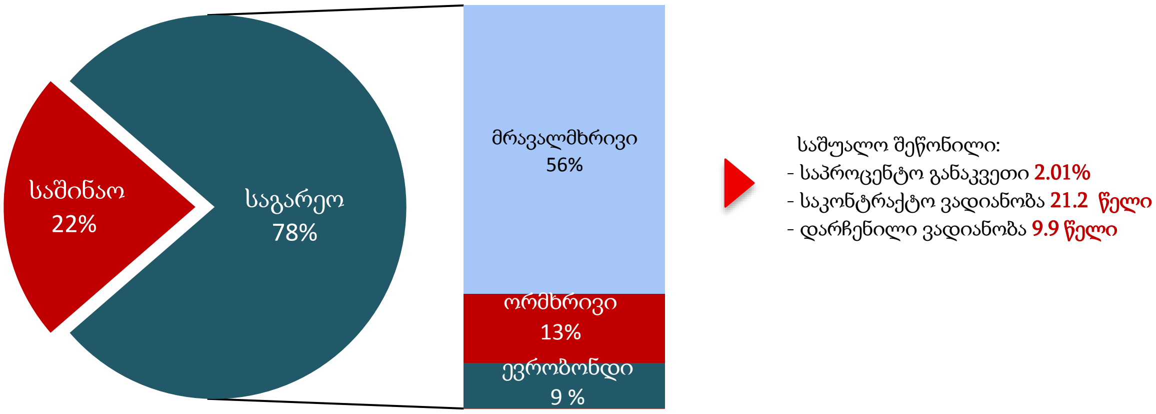

2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელის 71% შედგება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე კრედიტებისგან. ეს გარემოება ხელს უწყობს საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურების პარამეტრების დაცულობას საპროცენტო განაკვეთების ეგზოგენური რყევებისგან და უზრუნველყოფს ვალის მომსახურების ხარჯების შენარჩუნებას დაბალ დონეზე. სახელმწიფო საგარეო ვალის 44% SDR-შია დენომინირებული (ნასესხობის სპეციალური უფლება) მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის და აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური რესურსების დიდი წილის გამო.

საპროცენტო განაკვეთის ტიპი

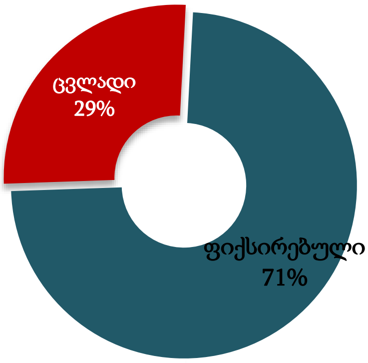

სავალუტო სტრუქტურა

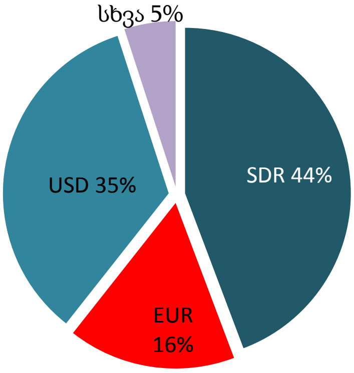

სახელმწიფო საგარეო ვალის სტრუქტურა - 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი(ათასი)		საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 30.09.2016	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
		აშშ დოლარში	ლარში			
სახელმწიფო საგარეო ვალი		*4,461,727*	*10,394,485*			
მრავალმხრივი კრედიტორები		**3,190,590**	**7,433,118**			
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IDA)	SDR	930,482	2,167,743	0.75%	0.75%	0.156%
		266,124	619,989	2.00%	2.00%	0.119%
		9,556	22,262	2.15%	2.15%	0.005%
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IBRD)	USD	197,961	461,190	LIBOR + Variable Spread	1.19%	0.053%
		52,384	122,038		1.39%	0.016%
		33,022	76,932		1.47%	0.011%
		11,156	25,991		1.48%	0.004%
		93,978	218,941		1.51%	0.032%
		112,823	262,843		1.59%	0.040%
		350	815		1.75%	0.000%
		120,023	279,616		1.77%	0.048%
		5,150	11,998		1.81%	0.002%
		32,336	75,332		1.86%	0.013%
		700	1,631		2.16%	0.000%
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	SDR	20,739	48,316	0.75%	0.75%	0.003%
		1,507	3,511	2.00%	2.00%	0.001%
		5,449	12,695	(SDR LIBOR + IBRD Variable Spread)/2	0.67%	0.001%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF PRGF,NBG)	SDR	7,817	18,210	0.00%	0.00%	0.000%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (SBA)	SDR	111,665	260,146	SDR Rate of Charge	1.05%	0.026%
ევროგაერთიანება (EU)	EUR	11,217	26,132	0.52%	0.52%	0.001%
ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკი (EBRD)	EUR	89,622	208,792	EURIBOR+ 1%	0.80%	0.016%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	SDR	65,434	152,442	Fix	1.00%	0.015%
		365,730	852,041		1.50%	0.123%
		53,640	124,964		1.60%	0.019%
		128,783	300,027		2.00%	0.058%
	EUR	22,312	51,980	EURIBOR + Fixed Spread	0.00%	0.000%
	USD	16,000	37,275	LIBOR + Fixed Spread	1.30%	0.005%
		34,842	81,170		1.31%	0.010%
		75,000	174,728		1.48%	0.025%
		36,469	84,961		1.51%	0.012%
		10,930	25,463		1.57%	0.004%
		17,974	41,875		1.73%	0.007%
		2,083	4,854		1.88%	0.001%
ევროპის საინვესტიციო ბანკი(EIB)	EUR	9,368	21,825	Fix	0.86%	0.002%
		11,217	26,132		1.65%	0.004%
		26,052	60,694		1.69%	0.010%
		22,434	52,264		1.94%	0.010%
		100,836	234,917	EURIBOR+0.75%	0.61%	0.014%
		6,948	16,187	EURIBOR + 0.81%	0.64%	0.001%
		44,680	104,090	EURIBOR + 0.82%	0.65%	0.007%
		22,434	52,264	EURIBOR + 0.505%	0.51%	0.003%
		3,365	7,840	EURIBOR + 0.858%	0.86%	0.001%
ორმხრივი კრედიტორები		**768,992**	**1,791,520**			
ავსტრია	EUR	12,260	28,562	1.00%	1.00%	0.003%
აზერბაიჯანი	USD	9,937	23,150	3.00%	3.00%	0.007%
თურქმენეთი	USD	211	492	4.00%	4.00%	0.000%
თურქეთი	USD	19,016	44,302	3.00%	3.00%	0.013%
ირანი	USD	7,728	18,004	3.00%	3.00%	0.005%
რუსეთი	USD	80,813	188,269	4.00%	4.00%	0.072%
სომხეთი	USD	11,596	27,016	3.00%	3.00%	0.008%
უზბეკეთი	USD	228	531	3.00%	3.00%	0.000%
უკრაინა	USD	208	485	3.00%	3.00%	0.000%
ყაზახეთი	USD	27,774	64,705	4.00%	4.00%	0.025%
ჩინეთი	CNY	2,701	6,292	0.00%	0.00%	0.000%
გერმანია (KfW)	EUR	139,949	326,039	0.75%	0.75%	0.024%
		41,264	96,132	2.00%	2.00%	0.018%
		65,008	151,448	5.96%	5.96%	0.087%
		7,639	17,796	4.20%	4.20%	0.007%
		18,479	43,050	2.20%	2.20%	0.009%
		1,387	3,231	1.65%	1.65%	0.001%
		101	235	1.90%	1.90%	0.000%
იაპონია	JPY	29,450	68,609	2.30%	2.30%	0.015%
		22,459	52,324	0.01%	0.01%	0.000%
		151,985	354,081	0.65%	0.65%	0.022%
		2,346	5,465	1.30%	1.30%	0.001%
კუვეიტი	KWD	14,702	34,251	3.00%	3.00%	0.010%
ნიდერლანდები	EUR	187	435	4.20%	4.20%	0.000%
		1,064	2,478	5.10%	5.10%	0.001%
აშშ	USD	6,879	16,027	2.25%	2.25%	0.003%
		421	981	1.50%	1.50%	0.000%
		9,189	21,407	2.50%	2.50%	0.005%
		10,046	23,405	2.00%	2.00%	0.005%
საფრანგეთი	EUR	24,088	56,119	1.10%	1.10%	0.006%
		9,131	21,273	1.41%	1.41%	0.003%
		5,855	13,641	0.17%	0.17%	0.000%
		8,375	19,511	EURIBOR + 2.1%	2.10%	0.004%
		3,975	9,260	EURIBOR + 2.2%	2.20%	0.002%
		22,541	52,515	EURIBOR + 1.8%	1.80%	0.009%
ფასიანი ქაღალდები		**500,000**	**1,164,850**			
ევროობლიგაცია 2021	USD	500,000	1,164,850	6.875%	6.875%	0.770%
გარანტირებული კრედიტები		**2,145**	**4,997**			
გერმანია (KfW)	EUR	2,145	4,997	0.75%	0.75%	0.000%
		საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი				**2.01%**

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2016 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან იანვარ-სექტემბერში დაიხარჯა 346,562.55 ათასი ლარი, მათ შორის - 221,282.07 ათასი ლარი წარმოადგენს ძირითადი თანხის დაფარვას, ხოლო 125,280.49 ათასი ლარი პროცენტის თანხას.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა 2016 წლის იანვარ-სექტემბერში

ათასი ლარი

კრედიტორები	ვალების დაფარვა	პროცენტი	სულ 2016 I-IX
	221,282.07	*125,280.49*	*346,562.55*
ავსტრია		211.14	211.14
კუვეიტი	3,230.85	951.37	4,182.23
იაპონია	6,166.98	3,680.39	9,847.38
გერმანია	19,839.30	8,217.26	28,056.57
აშშ	1,909.28	409.10	2,318.38
სომხეთი	1,988.03	712.10	2,700.13
აზერბაიჯანი	1,790.11	681.59	2,471.70
ირანი	1,375.09	513.41	1,888.50
ნიდერლანდები	188.27	83.98	272.24
რუსეთი	14,098.30	6,920.55	21,018.84
თურქეთი	3,437.65	1,434.90	4,872.55
უკრაინა	30.05	7.45	37.50
უზბეკეთი	32.90	8.14	41.04
საფრანგეთი	15,107.99	1,967.66	17,075.65
ჩინეთი	1,033.50	-	1,033.50
IDA	83,699.65	23,880.61	107,580.26
IBRD	26,095.91	13,095.45	39,191.36
IFAD	2,521.77	503.86	3,025.63
EBRD	15,463.68	1,788.33	17,252.01
EIB	3,448.59	4,040.45	7,489.04
ADB	19,824.17	14,343.40	34,167.56
IMF		2,076.76	2,076.76
EU		131.95	131.95
ევრობონდები		39,620.63	39,620.63

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ახორციელებს 12 თვიანი სახაზინო ვალდებულებების და 2 წლიანი, 5 წლიანი და 10 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების ემისიას. 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ბოლო აუქციონებზე დაფიქსირებულმა საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთებმა შეადგინა: 12 თვიანზე - 6.5%, 2 წლიანზე - 6.9%, 5 წლიანზე - 7.6%, 10 წლიანზე - 9.6%.

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოშვების შედეგად საშინაო ვალის ნაშთმა 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით შეადგენა 2 338.2 მილიონ ლარი (სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში - 2 375.3 მლნ ლარი), აქედან 1 828.4 მილიონი ლარი წარმოადგენს ნაშთს სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ნაწილში, ხოლო 509.8 მილიონი ლარი - „სახელმწიფო ობლიგაციები სებ-სთვის და ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის“ ნაწილში.

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში ვადის და ტიპის მიხედვით 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით

ათასი ლარი

სულ	**2,375,266**
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	**1,865,420**
12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	560,000
2 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	525,898
5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	614,522
10 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	165,000
სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები	**509,846**
სახელმწიფო ობლიგაცია სებ-სთვის	360,846
სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	149,000

2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით, საშინაო ვალდებულებების კლებამ შეადგინა 693,244.3 ათასი ლარი, მათ შორის სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვა - 665,244.3 ათასი ლარის ოდენობით და სახელმწიფო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას (სებ-ის მიმართ ვალი) - 28,000.0 ათასი ლარის ოდენობით, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 15 მაისის „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ“ 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ შეთანხმების შესაბამისად.

2016 წლის 3 კვარტლის განმავლობაში სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვების შედეგად საშინაო ვალდებულებების ზრდამ შეადგინა 876,224.2 ათასი ლარი, შესაბამისად სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვების შედეგად საშინაო ვალდებულებების ცვლილება (წმინდა ზრდა/კლება) შეადგენს 210,979.9 ათას ლარს.

სახელმწიფო ვალის მოცულობა 2016 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით

ათასი ლარი

კრედიტორი		ნაშთი 30.09.2016 ათას ლარებში
სულ სახელმწიფოს მიერ და სახელმწიფოს გარანტიით აღებული საგარეო კრედიტების მოცულობა		**10,394,485**
მრავალმხრივი კრედიტორებისაგან		**7,414,908**
1	მსოფლიო ბანკი (WB)	4,347,322
2	სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	64,523
3	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	260,146
4	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	208,792
5	აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	1,931,781
6	ევროგაერთიანება (EU)	26,132
7	ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	576,212
ორმხრივი კრედიტორებისაგან		**1,791,520**
1	ავსტრია	28,562
2	აზერბაიჯანი	23,150
3	თურქმენეთი	492
4	თურქეთი	44,302
5	ირანი	18,004
6	რუსეთი	188,269
7	სომხეთი	27,016
8	უზბეკეთი	531
9	უკრაინა	485
10	ყაზახეთი	64,705
11	ჩინეთი	6,292
12	გერმანია	637,931
13	იაპონია	480,479
14	კუვეიტი	34,251
15	ნიდერლანდები	2,913
16	ამერიკა	61,819
17	საფრანგეთი	172,319
სხვა საგარეო ვალდებულებები		**1,164,850**
1	ევრობონდები	1,164,850
სახელმწიფოს გარანტიით აღებული კრედიტები		**4,997**
1	გერმანია	4,997
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (ეროვნული ბანკი)		**18,210**
საშინაო ვალის მოცულობა		**3,010,574**
1	ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი ყოველწლიურად განახლებადი სახელმწიფო ობლიგაცია	360,846
2	სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	149,000
3	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	516,072
4	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,312,331
5	ისტორიული ვალი *	672,325
სულ სახელმწიფო ვალის მოცულობა		**13,405,059**

შენიშვნა: ცხრილში გამოყენებულია სავალუტო კურსები მოცემული თარიღისათვის;

- *ე. წ. „ისტორიული ვალის“ მოცულობა საორიენტაციოა, ვინაიდან ამ კატეგორიის უმეტესი ნაწილი დასაზუსტებელია*